

**Obvodný úrad miestnych národných výborov vo Svätom Kríži nad Váhom
(1944) 1945 – 1950**

Opis archívneho fondu

kód	názov kódu v AJ	Obsah	Názov kódu v SJ
3.1.1.	Reference kode	SK_1570_15185	Referenčný kód
3.1.2.	Title	Obvodný úrad miestnych národných výborov vo Svätom Kríži nad Váhom	Názov jednotky opisu
3.1.3.	Date(s)	(1944) 1945 – 1950	Časový rozsah
3.1.4.	Level of description	archívny fond	Úroveň opisu
3.1.5.	Extent and medium of the unit o description (quantity, bulk, or size)	2,38 bm (115 kusov úradných kníh z rokov (1944) 1945 – 1950, 14 kusov registratúrnych pomôcok z rokov 1945 – 1950 a 8 archívnych škatúl spisov z rokov 1945 – 1950)	Rozsah a nosič jednotky opisu (množstvo, rozsah alebo veľkosť)
3.2.1.	Name of creator(s)	Obvodný úrad miestnych národných výborov vo Svätom Kríži nad Váhom	Názov pôvodcu
3.2.2.	Administrative history	Úlohou národných výborov ako zastupiteľských orgánov štátnej moci a správy v obciach, mestách, okresoch a krajoch bolo zabezpečovať rozvoj hospodárskej, kultúrnej, sociálnej a zdravotnej oblasti a oblasti výstavby vo svojich územných obvodoch. Národné výbory začali vznikať na Slovensku v priebehu roka 1942, masovo sa vytvárali v roku 1944 a tieto revolučné národné výbory plnili v povstaleckom období predovšetkým mocenskú funkciu. Organizáciu a kompetenciu miestnych a okresných národných výborov upravili smernice Povereníctva Slovenskej národnej rady (SNR) pre veci vnútorné č. 339/1944/II z 27. septembra 1944. Konštituovali sa v zmysle nariadenia	Dejiny správy pôvodcu

	Predsedníctva SNR č. 26/1945 Zb. n. SNR zo 7. apríla 1945. Mali sa ustanoviť na základe volieb a prevzali kompetencie zrušených obecných zastupiteľstiev, obecných rád, starostov, obecných alebo obvodných notárskych úradov, okresných a župných úradov. t. j. bývalej samosprávy i politickej správy. K tomuto nariadeniu vydalo Povereníctvo SNR pre veci vnútorné 10. apríla 1945 organizačné smernice pre národné výbory. Miestne národné výbory (MNV) vykonávali svoju pôsobnosť na základe dočasného organizačného poriadku vydaného výnosmi povereníka pre veci vnútorné z 15. novembra 1945 č. 6633/2-II/1 a č. 6633/3-II/1-1945 z 30. novembra 1945, uverejnenými pod č. 315/1945 Úr. v. a č. 363/1945 Úr. v., dočasného rokovacieho poriadku (výnos povereníka pre veci vnútorné z 10. decembra 1945 č. 7117/1-II/1-1945, uverejnený pod č. 362/1945 Úr. v.) a dočasného kancelárskeho poriadku (výnos Povereníctva pre veci vnútorné vydaný pod č. 370/1945 Úr. v.). Svoju právomoc uplatňovali MNV prostredníctvom pléna MNV, rady MNV, predsedu MNV, miestnych komisií a úradu MNV alebo obvodného úradu miestnych národných výborov. Plénum, rada a predseda boli orgány s rozhodovacou právomocou, komisie a úrady (obvodné úrady) MNV orgánmi pomocnými a výkonnými. Zmeny v organizovaní a činnosti národných výborov nastali po vydaní ústavného zákona č. 150/1948 Zb. (Ústava 9. mája). Národné výbory sa stali základom štátnej moci a správy. Po Februári 1948 boli niektoré národné výbory rozpustené a menované dočasné okresné a dočasné miestne správne komisie s pôsobnosťou MNV. V súlade s Ústavou 9. mája bol vydaný zákon č. 280/1948 Zb. o krajskom zriadení, na základe ktorého došlo začiatkom roku 1949 k novému administratívne členeniu štátu a k zmene v systéme a vnútornej organizácii národných výborov. Vznikla trojstupňová sústava národných výborov – krajské, okresné a miestne. Postupne sa upravovala právomoc národných výborov, ich organizačná štruktúra a vzájomné vzťahy. Úrady MNV sa utvorili podľa nariadenia SNR č. 26/1945 Zb. n. SNR namiesto zrušených notárskych úradov. Obvodný úrad miestnych národných výborov vykonával štátnu službu pre dva alebo viaceré miestne národné výbory. Vedúcim úradu (obvodného úradu) MNV bol tajomník. Ten zabezpečoval plnenie politických, hospodárskych a administratívnych úloh miestnych národných výborov v zmysle právnych predpisov a inštrukcií nadriadených orgánov a dozeral na prácu zamestnancov	

		úradu. Povinne sa zúčastňoval na zasadnutiach pléna a rady MNV, nemal však hlasovacie právo. Ako štátnemu úradníkovi mu prináležalo rozhodovacie právo v matričných veciach, do ktorých MNV nemal právo zasahovať. Obvodný úrad miestnych národných výborov vo Svätom Kríži nad Váhom patril do okresu Nové Mesto nad Váhom. Prevzal agendu dovtedy fungujúceho notárskeho úradu. Plnil úlohy pre obce: Svätý Kríž nad Váhom, Mošovce, Potvorice, Vieska a Brunovce. Zmenu organizácie a činnosti miestnych národných výborov prinieslo vládne nariadenie č. 14/1950 Zb. Podľa § 10 sa výkonnými zložkami národných výborov (NV) stala rada, predseda a referenti, na ktoré prešla dovtedajšia právomoc obvodných úradov NV a úrady NV zanikli. Miestny národný výbor si v každej obci zriadil svoj úrad. Úrad vo Svätom Kríži n. V. bol vyhlásený za zrušený, rovnako ako ďalších deväť obvodných a obecných úradov miestnych národných výborov novomestského okresu (Beckov, Čachtice, Bošáca, Hrádok, Lubina, Moravské Lieskové, Nové Mesto nad Váhom, Podolie, Stará Turá), výmerom Krajského národného výboru v Bratislave č. 173-20/7-1950-I/1 zo dňa 20. 07. 1950.	
3.2.3.	Archival history	Spisovú manipuláciu mal úrad vykonávať podľa dočasného kancelárskeho poriadku pre miestne národné výbory, ktorý bol vydaný výnosom Povereníctva pre veci vnútorné zo dňa 12. decembra 1945 č. 2123/1-II/1-1945, uverejneného v Úradnom vestníku pod č. 370/1945. Smernica pre správu registratúry platila od 1. januára 1946. Dovtedy národné výbory používali na správu svojich registratúr rôzne staršie poriadky bývalých správnych orgánov. V roku 1948 vydalo Povereníctvo vnútra zásady kancelárskej služby vo vnútornej správe pod č. 162/210-I/2-1948 a dočasný spisový plán pre vnútornú správu pod č. 162/211-I/2-1948 platný od 01. 01. 1949. Uplatňoval sa tu systém spisových hesiel a spisových sprievodiek. Spisová agenda sa mala manipulovať podľa desiatinného systému v ôsmich hlavných skupinách, každá skupina v desiatich oddieloch a každý oddiel mal desať hesiel. Definitívny desiatinný spisový plán bol vydaný Povereníctvom vnútra pod zn. 185-15/10-1950-II/2. Mal platiť od začiatku roku 1951, teda v dobe, keď už boli obvodné úrady zrušené. Počas celého obdobia existencie obvodného úradu sa spisy registratúrnymi značkami neoznačovali, preto sa ukladali chronologicko-numericky. Archívny fond úradu bol do štátneho archívu prevzatý spolu s ostatným fondmi	Dejiny archívneho fondu

		obvodných úradov miestnych národných výborov v roku 1960 ako súčasť registratúr Okresných národných výborov v Trenčíne a v Novom Meste nad Váhom, v ktorých neprebehlo vyradovacie konanie. Z týchto fondov a z fondov miestnych národných výborov boli úrady MNV vyčlenené koncom 70-tych a začiatkom 80-tych rokov. Prevzaté záznamy boli pôvodne uložené v Štátnom okresnom archíve v Trenčíne na Mierovom námestí č. 46 a v budove archívu v Trenčíne – Zamarovciach. V roku 1984 bol fond presťahovaný do novopostavenej budovy Štátneho okresného archívu na Kožušníckej ulici v Trenčíne. Usporiadanie, vnútorné vyradovanie a inventarizáciu fondu vykonal v roku 1993 Jozef Karlík. Archívny fond reinventarizovala v roku 1999 Marta Holúbková a jeho revíziu v roku 2011 vykonala Ruth Zigová.	
3.2.4.	Immediate source of acquisition or transfer	Fond bol zaevidovaný pod prírastkovým číslom 117 dňa 03. 08. 1972. Tvorilo ho 15 kusov archívnych škatúľ dokumentov: zápisnice z rokov (1944) 1945 – 1950, spisy a účtovné knihy z rokov 1945 – 1950. Ďalšími prírastkami boli dokumenty vyčlenené z archívnych fondov Okresný národný výbor v Novom Meste nad Váhom a Miestny národný výbor vo Svätom Kríži nad Váhom.	Spôsoby získavania archívnych prírastkov
3.3.1.	Scope and contents	Fond je zdrojom informácií o politických, hospodárskych a spoločenských pomeroch obcí obvodu úradu v povojnovej etape. Rokovania obecných orgánov sú zachytené v zápisniciach, z evidencií sa zachovali evidencie občianskych legitimácií, dobytka a domových čísel. V spisovom materiáli je možné nájsť dokumenty, ktoré približujú život miestnych obyvateľov, obnovu obce, záznamy súvisiace s konfiškáciou majetku. Zaujímavé údaje poskytujú rôzne výkazy, zoznamy, súpisy – napr. výkazy vojnových škôd, padlých vojakov, telesne postihnutých následkom vojnových udalostí, zničených domov v obciach obvodu, roľníkov postihnutých povodňou, dodávateľov hovädzieho a bravčového dobytka, hydiny, vajec a poľnohospodárskych plodín, výkazy o počte veľkostatkárov, včelárov, záhradníkov, chovateľov, súpis kaštieľov a zámkov v obciach obvodu, hospodárskych strojov, mláťačiek, traktorov, koní a dobytka, plôch osevu a zmien v kultúrach. Ďalej zoznamy zaregistrovaných bicyklov v obciach obvodu, majiteľov studní, poľovných revírov, vlastníkov pôdy s viac ako 50 ha pôdy, zoznam podnikov, na ktoré bola uvalená národná správa, zoznam matiek s päť a viac deťmi, ktoré majú nárok na poskytnutie finančnej podpory z daru ČSR ku sviatku matiek,	Obsah a rozsah archívneho fondu

		správy z prehliadky verejných obecných knižníc a i. Dokumentmi správneho charakteru sú napríklad živnostenské a koncesné oprávnenia, stavebné a užívacie povolenia, prevody nehnuteľností a dedičské rozhodnutia. Účtovný materiál poskytuje informácie pre poznanie hospodárskeho vývoja obcí. Archívny fond Obvodný úrad miestnych národných výborov vo Svätom Kríži nad Váhom obsahuje 66 inventárnych jednotiek z rokov (1944) 1945 – 1950. Meria 2,38 bm.	
3.3.2.	Appraisal, destruction and scheduling information	Vnútročné vyradovanie vykonal pri usporadúvaní fondu v roku 1993 Jozef Karlík. Keďže pre hodnotenie záznamov z rokov 1945 – 1948 neboli vydané žiadne smernice, ktoré by jednoznačne určovali, ktoré záznamy majú a ktoré nemajú trvalú hodnotu, záznamy sa posudzovali podľa vyhlášky MV SSR č. 63/1976 Zb., ktorou sa určujú kritériá na posudzovanie písomností ako archívnych dokumentov a upravujú niektoré podrobnosti o postupe pri vyradovaní (skartácii) písomností. Aplikované boli aj zásady iných smerníc na vyradovanie písomností na národných výboroch. Záznamy z rokov 1949 – 1950 sa pri spracúvaní vyradovali podľa smerníc Povereníctva vnútra na vyradovanie písomností na národných výboroch a ich zložkách vydaných 10. augusta 1953 pod č. I/1-055.6-6/8-1953.	Vyradovanie a hodnotenie
3.3.3.	Accruals	Očakáva sa prevzatie matričnej agendy po uplynutí lehoty uloženia.	Možné prírastky
3.3.4.	System of arrangement	Archívny fond je usporiadaný podľa diplomaticko-chronologickej schémy, čo znamená rozdelenie podľa diplomatických kategórií a následné chronologické členenie. Fond má tri skupiny: knihy, spisový materiál a účtovný materiál. Úradné knihy sa členia na správne a evidenčné, v rámci skupín podľa obcí a následne chronologicky. Spisový materiál sa člení na registratúrne pomôcky a spisy, ktoré sú rozdelené na prezidiálne a administratívne. Účtovný materiál je zoradený podľa obcí a následne chronologicky. Inventárnou jednotkou pri úradných knihách a registratúrnych pomôckach je jeden zväzok alebo jedna kniha, pri správnych knihách v prípade nezviazaných zápisníc jeden ročník. Pri spisoch tvorí inventárnu jednotku skupina spisov za jeden kalendárny rok. Rovnako aj pri účtovnom materiáli je inventárnou jednotkou skupina účtovných záznamov za jeden rok.	Spôsob usporiadania
3.4.1.	Conditions governing acces	prístupný	Podmienky prístupu
3.4.2.	Conditions governing	Archívne dokumenty možno reprodukovat' so súhlasom archívu podľa podmienok	Podmienky

	reproduction	uvedených v jeho bádateľskom poriadku a v súlade s internými predpismi MV SR.	vyhotovovania reprodukcii
3.4.3.	Language /scripts of material	slovenský	Jazyk/písmo archívnych dokumentov
3.4.4.	Physical characteristics and technical requirements	nepoškodený	Fyzický stav a technické požiadavky
3.4.5.	Finding aids	Štátny okresný archív v Trenčíne. Jozef Karlík: Obvodný úrad miestnych národných výborov vo Svätom Kríži nad Váhom (1944) 1945 – 1950, rukopis inventára, Trenčín 1993 Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Trenčíne. Kolektív autorov: Obvodné úrady miestnych národných výborov (1922) 1945 – 1950 (1956), II. zväzok, združený inventár, Trenčín 2015, evid. č. 3146	Vyhľadávacie pomôcky
3.5.1.	Existence and location of originals	Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Trenčíne, Kožušnícka 1, 911 05 Trenčín 5	Existencia a umiestnenie originálov
3.5.2.	Existence and location of copies	Archívna pomôcka o tom neinformuje.	Existencia a umiestnenie kópií
3.5.3.	Related units of description	Obvodný notársky úrad vo Svätom Kríži nad Váhom, Okresný národný výbor v Novom Meste nad Váhom, Miestny národný výbor vo Svätom Kríži nad Váhom	Súvisiace jednotky opisu
3.5.4.	Publikation note	Informácie nie sú známe.	Informácie o publikovaní
3.6.1.	Note		Poznámka
3.7.1.	Archivist's note	Pozri 3.4.5. Fond prvýkrát spracoval a rukopis inventára k fondu v roku 1993 vyhotovil PhDr. Jozef Karlík. V roku 1999 vykonala reinventarizáciu Marta Holúbková a roku 2011 fond zrevidovala Ruth Zigová. V tlačenej podobe bol inventár vydaný ako súčasť združeného inventára, ktorý v roku 2015 zostavila a úvod k nemu napísala Mgr. Janka	Informácia o spracovateľovi a spracovaní

		Štefaničáková. Opis vyhotovila Mgr. Radka Mináriková v júli 2018.	
3.7.2.	Rules or conventions	Opis bol vyhotovený podľa ISAD(G): General International Standard Archival Description, Second Edition a metodického pokynu na tvorbu opisov archívnych súborov podľa všeobecného medzinárodného štandardu pre archívny opis ISAD (G) č. SVS-OAR1-2017/002532.	Pravidlá alebo zásady
3.7.3.	Date(s) of descriptions	17. 07. 2018	Dátum vyhotovenia opisu